

DE OORLOGSWAARDE DER PONTONNIERS

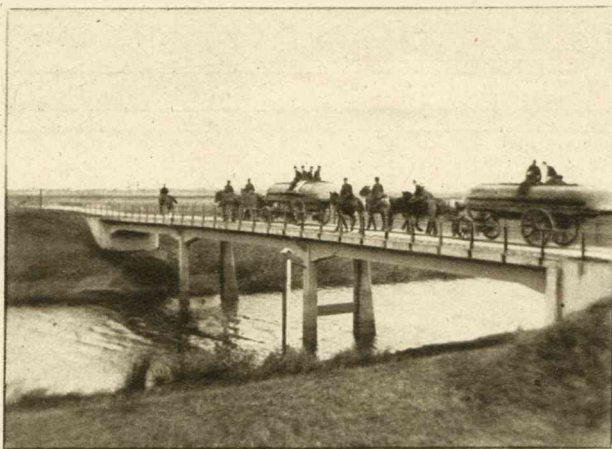
An de oorlogswaarde der pontonniërs valt vooral na deze reuzenworsteling niet meer te tornen. Dat is al begonnen aan de Maas, waarover de Duitsche genie met ware doodsvrachting een brug trachtte te slaan, die telkens weer door de Belgische artillerie werd vernield, tot ze er eindelijk in slaagde een punt van overgang te vinden, waar de brugslag betrekkelijk ongestoord kon plaats vinden. Toen konden de Duitsche infanterie en artillerie zich naar de overzijde spoeden en daarmee was het lot der vesting Luik bezegeld.

Waarom de Duitsche pontonniërs dan niet onmiddellijk op dit veiliger punt den brugslag aanvingen? Lateren tijden zal het voorbehouden zijn, dit donkere punt in een helder licht te zetten, of wel den geesl der kritiek niet te sparen. Immers een der voornaamste werkzaamheden van den commandant is het, een zoodanig punt van overgang te kiezen, dat de brugslag buiten 's vijands vuurbereik kan plaats hebben! Is dit onmogelijk, dan nog moet getracht worden een gedekte plaats te vinden, waar tenminste het voorloopige werk kan gebeuren. Met zooveel mogelijk in elkaar gezette eenheden wordt naar de plek van brugslag gevaren en hier de brug verder voltooid. Wanneer werkelijk alle werkzaamheden onder het vuurbereik der moderne repeteergeweren, mitrailleurs en snelvuurkanonnen moeten geschieden, dan zijn de verliesgaten eenvoudig niet te stoppen, zooals aan de Maas, Yser en Weichsel is bewezen.

In tegenstelling met de meeste andere landen, waar

brugslag verkend heeft, waar de brug gelegd zal moeten worden en waar de werkzaamheden dienen te geschieden, meet of schat hij de breedte van het water. Vervolgens legt hij de richting vast, waarin de brug gelegd zal moeten worden.

Het benodigde aantal wagens wordt intusschen afge-

Een pontonafdeeling op marsch.

laden. Dit afladen is een heel werk, want reglementair zijn voor het te water laten van een ponton 16 pontonniërs noodig. Het gewicht van zoo'n ponton is 480 K.G. en de lengte 7.5 M. In een oogwenk is de keurige marsch-colonne van walvisschen als 't ware uiteengespat. Snel zijn de paarden afgespannen en zooveel mogelijk op een gedekte plaats opgesteld. Tal van rappe pontonniërs-handen laden de pontons af en na eenigen tijd staan daar de naakte wagens, liggen de pontons te water en is het aan den oever een pêle-mêle van allerhande soort touwwerk, als trossen, reepen, lijnen, touwen en houtwerk, als ribben van diverse afmetingen en brugplanken.

En nu maar de brug in elkaar gezet, zoo snel als doenlijk is, want elke minuut vertraging kan van invloed zijn op de beslissing. Vandaar dat ook hier de verdeeling van den arbeid hoogtij viert. Deze sergeant maakt met zijn manschappen een bruggehoofd, gene een brugvak en daar vele handen licht werk maken, is de brug spoedig klaar. Geen spijker of hamer wordt er bij gebruikt. Alle verbindingen geschieden door touw en toch zijn deze zoo stevig, dat straks de artillerie zonder bezwaar de brug kan passeeren.

Wanneer de spanning van ponton op ponton 4.80 M. bedraagt, dan is de brugbouw bestand tegen het geregeld overtrekken van troepen en voertuigen, behoorende tot het veldleger (maximum gewicht 2700 KG.). Let wel, dit geldt alles voor den Rijdenden Trein. Bij den Varenden Trein is het materieel veel zwaarder en kan dus weer met heel andere cijfers gewerkt worden. Natuurlijk kan

over zwaarder materieel. O. a. beschikt deze over pontons, die 1225 KG. wegen en 9 M. lang zijn. Deze trein is zelfstandig, derhalve niet ondergeschikt aan een der divisien van het Veldleger en wordt geheel te water vervoerd.

Bij vredesoefeningen moet elke brug over bevaren wateren steeds van een doorlaat van behoorlijke breedte voorzien zijn (zie de foto), in oorlogstijd kan een doorlaat ook uitsluitend bestemd zijn om poging tot vernieling, door het tegen de brug laten drijven van vaartuigen enz., wanneer men er niet in slaagt deze tegen te houden, te vrijdelen. De doorlaat moet daartoe liggen in de vaargeul of in den stroomdraad, welke in den regel samenvallen.

Bij den varenden trein bedragen de spanningen van ponton op ponton 6,20 M.

Natuurlijk moet de brug flink verankerd worden.

Seinen worden gegeven op bruggen, voorzien van een doorlaat, tot het regelen van de scheepvaart door de brug.

Voor de beveiliging, de bewaking en het onderhoud van de brug en voor het handhaven van de orde zijn bestemd: 1°. De dekkingstroepen. 2°. De stroomwachten. 3°. De brugwacht. 4°. De politiewacht.

De dekkingstroepen worden verstrekt door den Algemeenen Bevelhebber der in de nabijheid van het overgangspunt opereerende troepen. Zij hebben tot taak de brug tegen vijandelijke ondernemingen te beveiligen.

De bewaking der rivier, van af het slaan tot en met het afbreken van de brug geschiedt door stroomwachten, opgesteld in een vaartuig op de rivier of tegen den wal.

De bagagetrein eener pontonafdeeling.

de pontonniërs tot de Genie behooren, zijn ze in ons land bij de Artillerie ingedeeld.

Wij onderscheiden den z.g. *Rijdenden* en den *Varenden Trein*.

De *Rijdende Trein* is aan de Divisiën van ons Veldleger toegevoegd. Elke divisie beschikt namelijk over een aantal ponton- en schraagwagens, zoodat tamelijk breede wateren overbrugd kunnen worden. Deze reusachtige wagens, waarvan zij, die beladen zijn met pontons veel op walvisschen gelijken (zie de foto's), worden getrokken door vier paarden, terwijl tijdens den marsch de pontonniërs boven op de wagens plaats nemen. Niet overal wordt dit toegepast, maar het is toch zeer noodig, dat tijdens den marsch de pontonniërs kunnen rusten om straks bij den brugslag het top-punt van energie te kunnen ontwikkelen. De practijk heeft aangetoond, dat het ondoenlijk is de pontonniërs uren te laten marcheeren en ze daarna nog snel een brug te laten slaan.

Schraagwagens zijn noodig, omdat soms de oevers zoodanig zijn, dat schragen geplaatst moeten worden om een behoorlijk bruggehoofd te vormen. Zeer duidelijk is dit te zien op de foto, waarop een water met steile oevers is afgebeeld. In dit geval zijn aan beide zijden zelfs twee schragen noodig om een behoorlijke verbinding met het land te krijgen. Het goede en stevige plaatsen dier schragen kost heel wat moeite en houdt het langste op van den geheelen brugslag.

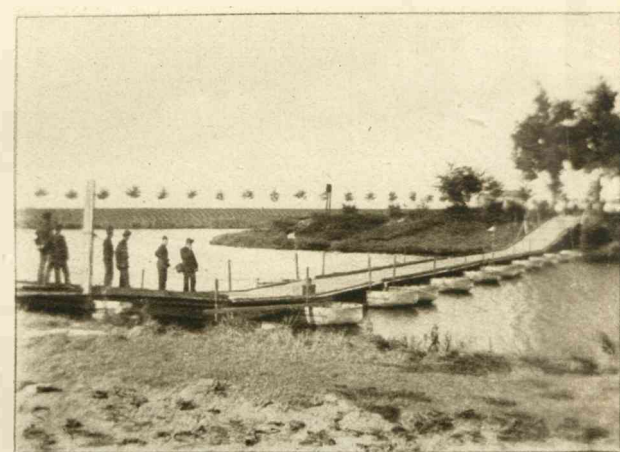
Ik zal de lezers natuurlijk niet vermoeien met de details van een brugslag. Nadat de commandant van den

Een pontonbrug met een doorlaat.

men ook de onderlinge afstanden der drijvende ondersteuningslichamen vergrooten, maar dan wordt de brug lichter en kan alleen infanterie en cavalerie met ééner overtrekken.

Zooals reeds gezegd werd, beschikt de *Varende Trein*

Water met steile oevers.

De wachten staan met hun nevenwachten aan dezelfde zijde van de brug en met de brugwacht in seingemeenschap en moeten bekend zijn met de standplaatsen der dekkingstroepen, voor eventuele hulp.

Door de stroomwachten wordt beslag gelegd op alle vaartuigen, vlotten, boomstammen enz., welke in het te bewaken riviergedeelte worden aangetroffen en deze voorwerpen, tenzij ze kunnen worden gebruikt, onschadelijk gemaakt. De brugwacht is belast met het onderhoud van de brug, het doorlaten van vaartuigen, het onderhouden van de gemeenschap met de stroomwacht en de technische veiligheid bij overgang van troepen. De politiewacht dient tot handhaving van de orde aan de toegangen der brug en in de onmiddellijke nabijheid daarvan. Ten einde steeds weder over pontonmaterieel te kunnen beschikken op een eventueel ander overgangspunt, moet een pontonbrug zoo spoedig mogelijk door een uit ander materieel worden vervangen.

Voor dit doel, alsook om op de groote rivieren over meerdere overgangspunten te kunnen beschikken, worden in oorlogstijd brugtreinen gereed gehouden, geconstrueerd met op de rivieren voorkomende schepen als ondersteuningslichamen en met gedeeltelijk voorbereid en opgelegd materieel, aangeduid met de naam van *schipbrugmaterieel*.

Onze pontonniërs bestaan grotendeels uit schippers, die dus van jongs af aan gewend zijn op het water te verkeer en men heeft hen dan ook maar bezig te zien om er van overtuigd te wezen, dat het leggen van bruggen bij ons in goede handen is.